

Beroepseer moet terugkomen

REGELZUCHT DOODT IEDER INITIATIEF EN IS FUNEST VOOR MOTIVATIE

■ door MONIQUE HARMSSEN

DEN HAAG - Bedrijven en overheid moeten stoppen met het produceren van overbodige regelgeving en meer overlaten aan het oordeel van deskundigen op de werkvloer. In plaats van een steeds sterker wordende controle moet er weer vertrouwen komen in uitvoerenden. De beroepseer moet worden hersteld, mensen moeten weer trots worden op hun werk. In het onderwijs, de zorg, de politie, overheden en in de bedrijven moeten werknemers weer de kans krijgen gewoon gemotiveerd en met bezieling hun 'echte werk' te doen zonder te worden afgeleid door bijzaken.

„We zitten in Nederland in een systeem van controle-zucht, dat neemt ieder initiatief bij mensen weg waardoor hun talenten niet volledig worden gebruikt”, is de mening van Alexandrien van der Burgt-Franken, werkzaam bij Van Ede & Partners en initiatiefnemer van Beroeps(z)eer, een stichting die zich bezighoudt met de vraag hoe we de trots en daarmee de kwaliteit in ons werk kunnen terugkrijgen.

„Eergevoel betekent dat iemand ernaar streeft kwaliteit te leveren en daarin ook door anderen te worden erkend. Daarbij stelt iemand hoge eisen aan zijn eigen doen en laten, om in de ogen van zichzelf en anderen iets voor te stellen. Het gaat om hoge eisen die zijn geworteld in zelfrespect en beroepstrots”, staat te lezen in het 'mission statement' van Beroeps-Eer.

Voorbeelden van de doorgeschoten regelzucht zijn te vinden in de zorgsector. Hier leidt het steeds meer op gang komende marktwerking van een bovenmatige controle en bureaucratie. Handen aan het bed worden vervangen door managers. Verzorgenden en artsen zijn ontevreden, zij komen niet meer toe aan het werk waar zij bewust voor hebben gekozen. Patiënten voelen zich steeds meer een nummer of kostenplaatje. Uiteindelijk is niemand tevreden.

„Aan de ene kant begrijp ik dat we op de kosten moeten letten, maar door allerlei controlerende regeltjes op te stellen zet men de deuren aan de andere kant wagenwijd open doordat door al die controle arbeids-

capaciteit verloren gaat”, zegt Van der Burgt.

„We kunnen er met zijn allen over klagen, maar we kunnen er ook wat aan gaan doen. Het werkt twee kanten op: het is niet alleen een zaak van overheid en managers, ieder individu kan opstaan en actie ondernemen. Je moet mensen kracht geven. Het vergt een mentale omslag. We moeten leren echt te luisteren naar wat mensen werkelijk willen zeggen, wat is de boodschap en wat is hier aan de hand? Je mag verwachten van bestuurders, ministers, dat ze kunnen luisteren.”

Een voorbeeld van een minister die het wel begrepen heeft, is volgens Van der Burgt minister van Landbouw Veerman, die onlangs op het congres van de stichting stelde dat goed leiderschap vooral het schenken van vertrouwen is. „Een verantwoordelijk mens verdient de ruimte en die hoeft niet voor elke millimeter verantwoording af te leggen”, concludeerde de bewindsman.

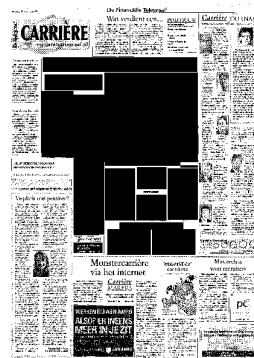
Shell is een organisatie die volgens Van der Burgt al jaren geleden in de gaten had dat jonge ingenieurs hun creativiteit niet kwijt konden in de organisatie. „Zij hebben toen heel bewust wat lagen management weggehaald om mensen de ruimte te geven te ondernemen.”

Regeldruk moet in de ogen van de personen die de regels uitvaardigen, leiden tot het waarborgen van kwaliteit, maar volgens Van der Burgt werkt dit niet. „Mensen gaan om de regeltjes heen en gaan het anders doen. Wat je eigenlijk doet met al die regeltjes is

het kweken van wantrouwen. Er zijn veel mensen die bereid zijn om dit systeem te nuanceren omdat ze er zelf belang bij hebben, maar het werkt niet. We kunnen niet alles in markt-economisch denken oplossen. Je kunt niet alleen maar geld halen uit de maatschappij, je moet ook iets geven en dat is vertrouwen. Als ik vertrouwen krijg, neem ik mijn verantwoordelijkheid.”

Om een halt toe te roepen aan de regelzucht moet er veel veranderen. Managers moeten zich als dienstbare leiders opstellen en professionals moeten de moed hebben weer op te komen voor dat wat hen bezielt.

En er valt nog veel meer te veranderen, kernachtig samengevat in de missionstatement van de beroepseerbeweging, te vinden op de website www.beroepseer.nl

OR GGZ roept op tot actie

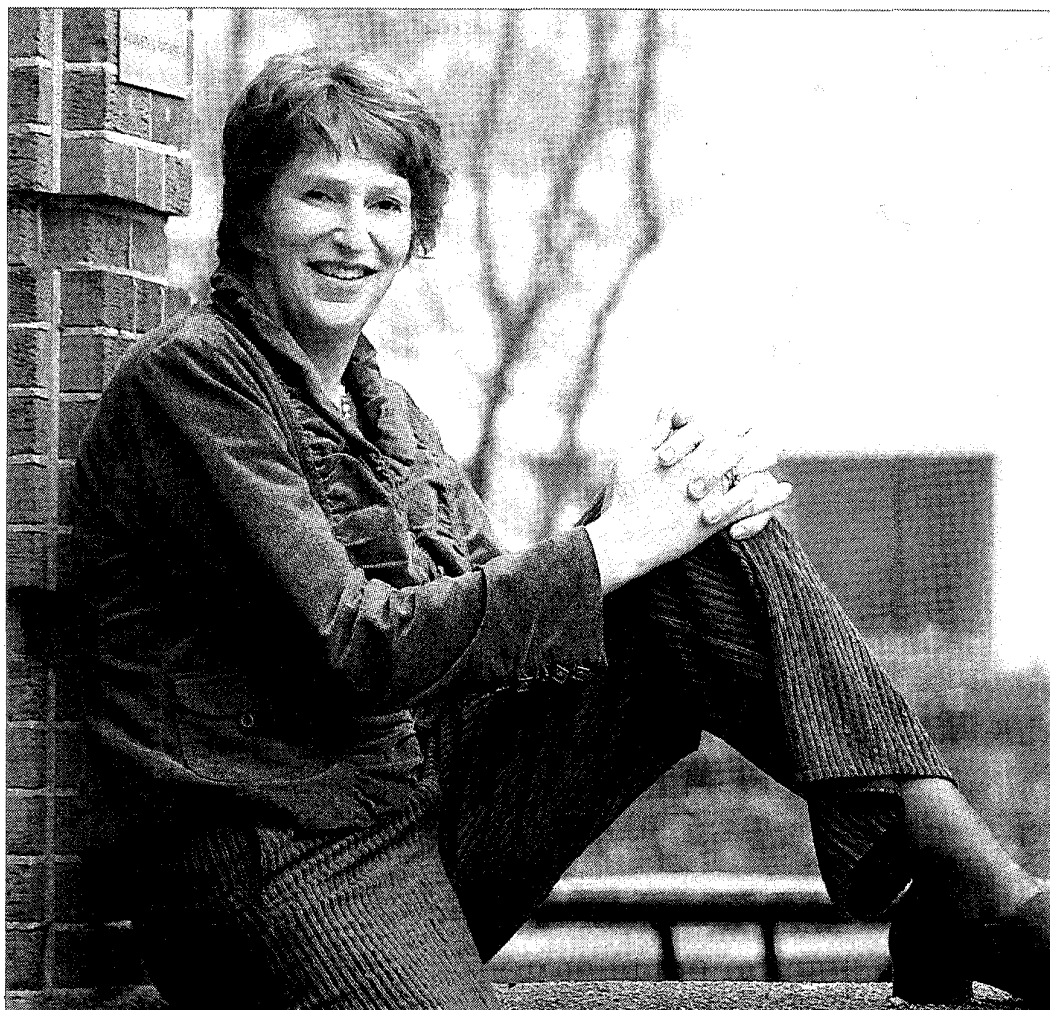
Een tiental ondernemingsraden en een aantal vertegenwoordigers van Cliëntenraden uit de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) neemt het niet langer en heeft een manifest opgesteld om een halt toe te roepen aan de toenemende controle- en verantwoordingsgekte.

De initiatiefnemers protesteren tegen de oprukkende 'productiegerichtheid' die het dreigt te gaan winnen van de mensgerichtheid. Het afgelopen halfjaar zijn er in de sector meer dan 70 regelingen ingevoerd.

Inmiddels hebben duizenden mensen het manifest 'Genoeg is genoeg', waarin gemeenschappelijke actiepunten en mogelijke oplossingsrichtingen staan, ondertekend.

De ondernemingsraden willen acties die moeten leiden tot een betere zorg met sterk gemotiveerde en goed toegeruste professionals en niet zoals een van de opstellers van het manifest verwoordde: „Ik heb het idee dat het alleen maar om geld gaat en niet om cliënten.”

**Niet nodig
voor elke
millimeter
verantwoording
af te leggen**

• *Alexandrien van der Burgt ... teveel controle leidt tot verlies arbeidscapaciteit*

FOTO: WIM HOFLAND